

[Thoft]

Den anden del, nemlig investeringsfondsforslaget, vil vi gerne støtte, for dér har ministeren, så vidt jeg kan se, glemt det, som vel egentlig ville være det rimelige ud fra ministerens egne forudsætninger, nemlig at indbetalingsprocenten skulle korrigeres fra 70 til 50 i § 5, stk. 2, og da der altså er tale om en opstramning – for det er sådan, at trusseredere efter forslaget ikke kan få lov at henlægge til investeringsfond af denne virksomhed – og da ministeren har glemt sin korrektion af indbetalingsprocenten – sådan må jeg nu opfatte det – passer det SF helt fint.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at det vil være en af de første opgaver under et arbejderflertal at afskaffe begge disse love.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Forslagene er jo en følge af skattereformen, og derfor er vi positivt indstillet over for dem, men naturligvis er vi parat til at lytte til, hvad der bliver sagt i skatte- og afgiftsudvalget.

Dohrmann (FP):

Vi ved, der er indgået et forlig vedrørende skattereformen som helhed, og uanset hvor fornuftige argumenter der ellers måtte fremkomme som indvendinger imod også enkelte detaljer, er det håbløst at komme igennem med noget, fordi forligspartierne har indgået en aftale, som de står fast ved. Fremskridtspartiet følger den fremgangsmåde, at vi stemmer for alt, hvad der trækker i den rigtige retning i form af skattelettelser og mindre bureaukrati, mens vi stemmer imod alt, hvad der betyder skatteforhøjelser og mere bureaukrati, som der også er meget af i skattereformen. Det vil vi så tage stilling til også i de to konkrete sager.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg vil gerne takke for tilslutningen. Der er naturligvis ikke glemt noget som helst, som hr. Thoft så venligt antydede. De foreliggende lovforslag er i overensstemmelse med de aftaler, der er truffet mellem reformpartierne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 121:

Forslag til folketingsbeslutning om afgift på kunstgødning.

Af Camre (S) m.fl.
(Fremsat 20/2 86).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Beslutningsforslaget går ud på at lægge en afgift på 1 kr. pr. kg kvælstof i kunstgødning. Formålet hermed skulle være at reducere anvendelsen af den beskattede kunstgødning og dermed reducere forureningen af grundvandet med det nitrat, der udvaskes fra kunstgødningen.

Det fremgår tillige af bemærkningerne til beslutningsforslaget, at en del af afgiftsprovenuet tænkes anvendt til finansiering af de miljøforbedrende investeringer i landbrug m.v., der er nævnt i lovforslag nr. L 71.

Jeg skal indlede med at sige, at regeringen er enig i intentionerne med forslaget, nemlig at reducere forureningen af grundvandet. Regeringen er også enig i, at landbruget må tilskyndes til at anvende gødningstyper, der forurener så lidt som muligt. Dette kan bl.a. opnås ved forskning og forsøg til fremme af miljøvenlige opdykningsmetoder samt oplysning og informationsvirksomhed om resultaterne.

Efter regeringens opfattelse vil den foreslåede afgift derimod ikke medføre nogen væsentlig formindskelse af forureningen. Forholdet er jo det, at såvel udenlandske som danske undersøgelser viser, at efterspørgslen efter kvælstof har en lav priselasti-

[Ministeren for skatter og afgifter]

citet. Det kan derfor ikke forventes, at den foreslåede afgift vil medføre nogen nævneværdig nedgang i forbruget af kunstgødning, og de miljømæssige virkninger vil derfor være minimale.

Afgiften vil derimod medføre en omkostningsforøgelse for landbruget, som ikke kan overvælttes på varepriserne, fordi de afhænger af priserne på de forskellige eksportmarkeder.

Forslagsstillerne er i øvrigt inde på, at en del af afgiftsprovenuet kan føres tilbage til landbrugserhvervet, f.eks. som støtte til de enkelte landbrug til forskellige foranstaltninger med miljømæssigt sigte eller til forskning og forsøg vedrørende landbrugets miljøproblemer.

Som tidligere sagt kan jeg i princippet tilslutte mig disse formål, hvis de ikke skal finansieres på den foreslåede måde. Miljøministeriet har i øvrigt allerede iværksat et forskningsprogram på NPO-området, og landbrugsministeriet har opprioriteret forskningsindsatsen på jordbrugsområdet.

Selv hvis hele afgiftens provenu anvendes til forskellige foranstaltninger i landbrugssektoren, vil dette forslag stadig indebære, at landbrugets omkostninger øges i forhold til omkostningerne for landmænd i andre lande. Og i øvrigt vil afgiften medføre en række omfordelingsproblemer, idet det især er de overvejende korn- og planteproducerende landbrug, der bliver ramt af afgiften.

Forholdet er altså, at den foreslåede afgift ikke vil have miljømæssig betydning, men alene vil virke som en skat på landbrugets produktionsmidler. Hertil kommer, at der allerede er iværksat forskningsprogrammer på området.

Jeg skal derfor afvise forslaget.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Den sidste dag folketinget var samlet, inden sidste samling sluttede, vedtog tinget med et bredt flertal en handlingsplan til nedbringelse af landbrugets forurening. Den bredde i folketinget, der har været på området, har også givet sig udslag i lovgivning om nedbringelse af svovlforurening og om nedbringelse af dioxinforurening. Der har også været bred enighed omkring genteknologi.

Der har ikke været enighed om finansiering af indsatsen imod forureningen fra land-

bruget. Regeringen har fremlagt en finansieringsplan for 1986 og vil tage spørgsmålet op år for år. Som det står i øjeblikket, har denne diskussion fået presserende karakter. Vi er nødt til at få afklaret problemerne af hensyn til finansieringssituationen ude i landbruget.

Det socialdemokratiske forslag har imidlertid en sådan karakter, at det konservative folkeparti ikke kan tilslutte sig forslaget.

Sønderby (V):

Med beslutningsforslag nr. B 121, forslaget om afgift på kunstgødning – det må være en fejl; det hedder handelsgødning – foreslår socialdemokratiet, at man skal fremsætte lovforslag om en afgift på 1 kr. pr. kg kvælstof i handelsgødning eller kunstgødning.

Jeg skal sige på venstres vegne, at vi afviser forslaget, fordi vi ikke mener, at det har nogen relationer til NPO-handlingsplanen.

Der er nogle intentioner i forslaget, som venstre selvfølgelig gerne vil have på plads, og som også den konservative ordfører har været inde på, nemlig at man skal have skaffet nogle penge for at få den miljøstøtteordning på plads, som miljøministeren har fremlagt. Vi skulle gerne have den færdig. Vi har lavet det tredje udkast til betænkning, og dér har man fra regeringens side sagt, at finansieringen af miljøstøtteordningen er på plads i 1986. Ministeren fremhæver så, at finansieringen for det efterfølgende år vil ske på sædvanlig vis i forbindelse med vedtagelse af finansloven.

Derfor vil jeg på venstres vegne også sige, at selvfølgelig vil vi få klaret de penge, der mangler til miljøstøtteordningen for 1987, men vi mener ikke, at et forslag om afgift på handelsgødning kan være rigtigt.

I disse timer forhandler landbrugsministeren i Bruxelles om kommende landbrugsordninger. Vi ved, at disse forhandlinger tager lang tid. Vi ved, at disse forhandlinger vil føre til bl.a. et fald i kornpriserne, og derfor er der ikke udsigt til stigende indtægter i landbruget. Så kan det ikke være rimeligt, at man fra socialdemokratiets side nu vil pålægge landbruget en ekstra afgift på 350–400 mill. kr.

Vi har lavet mange forlig om disse problemer, om NPO-handlingsplanen og den efterfølgende miljøstøtteordning. Handlingsplanen lagde op til, at der skulle foretages inve-

[Sønderby]

steringer i landbruget på 2,5–3 mia kr. Disse investeringer skal hjælpes lidt på vej med en miljøstøtteordning med 25 pct. statsstøtte, men trækker man 25 pct. fra 3 mia kr., er der stadig væk godt 2 mia kr., som landbruget selv skal investere.

Vi mener, at man fra landbrugets side positivt er gået ind i at løse de nitratproblemer, som nævnes i bemærkningerne til beslutningsforslaget. Landbruget skal selv investere omkring 2,5 mia kr., og derfor mener vi fra venstres side ikke, at man yderligere skal belaste landbrugets økonomi med det, som forslaget går ud på: en afgift på 1 kr. pr. kg kvælstof.

Man kan selvfølgelig da sige, at på et tidligere tidspunkt har socialdemokratiet været fremme med et forslag om 6 kr. pr. kg, og det er da i hvert fald en reduktion i forhold til de forslag, som socialdemokratiets ordfører, fru Ritt Bjerregaard, på et tidspunkt var ude med. Men ikke engang 1 kr. mener vi er rimeligt – fordi der bliver foretaget så store investeringer af landbrugets egne midler.

Men som vi har sagt i forbindelse med miljøstøtteordningen – og det er det, man bruger som begrundelse for at fremsætte forslaget – er vi villige til i forbindelse med finansloven for 1987 at diskutere, hvordan man får finansieret miljøstøtteordningen i 1987, 1988 og 1989.

På baggrund af disse bemærkninger skal jeg på venstres vegne afvise forslaget og love forslagsstillerne, at der ikke er behov for at få det gennemført, fordi vi fra venstres og fra regeringens side vil finde en finansiering af lovforslag nr. L 71, som man nævner i bemærkningerne, uden en sådan afgift.

Leif Hermann (SF):

På sin vis er det lidt ejendommeligt, at vi nu står her i salen og skal diskutere spørgsmålet om en kunstgødningsafgift. Uden at jeg vist røber nogen hemmeligheder, kan det afsløres, at det spørgsmål i adskillige møder i folketingets miljøudvalg har været fremme i forreste række som et spørgsmål vedrørende finansieringen af det nok så berømte L 71, landbrugsmiljøstøtteleven.

Men vi er ikke – indtil nu da – kommet ret meget videre i spørgsmålet om finansieringen for årene 1987, 1988 og 1989. Derfor er det da rimeligt, at vi endelig er nået frem

til at førstebehandle socialdemokratiets beslutningsforslag, der jo unægtelig har haft en noget vaklende tilværelse på folketingets dagsorden med først at være der, så blive taget af, så være der igen og så blive taget af, for sluttelig at blive førstebehandlet i dag.

Ideen med at bruge afgifter på områder, hvor vi mener der er tale om forurening, er rigtig. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i socialistisk folkeparti meget gerne havde set introduceret et egentligt afgiftsstyringsprincip i miljøpolitikken, sådan at vi på områder, hvor det ikke rigtig kan lade sig gøre at regelstyre – dels fordi det ikke kan kontrolleres, dels fordi det næppe er muligt at udforme reglerne så detaljeret, at de kan overholdes – kan bruge afgifter. Det gælder eksempelvis bekæmpelsesmiddelområdet, hvor en afgiftsstyring kunne komme på tale.

Det vil altså sige, at vi nok ud fra vor principielle holdning kunne have ønsket os en egentlig styrende afgift, der så samtidig kunne have finansieret de investeringer, vi pålægger landbruget. Det har imidlertid ikke været muligt, og derfor må vi sige: godt, vi vil have introduceret princippet om afgiftspålæg. Vi vil have introduceret det princip, at man kan gå ind med en sådan afgift, og så må vi i første omgang finde os i, at denne afgift er af rent finansiell karakter.

Nu er det på den anden side heller ikke vores opgave at fylde penge ned i den borgerlige regerings statskasse. Det indebærer, at vi naturligvis må sikre os, at denne afgift ikke bare indgår i det almindelige, store hele, som statskassens indtægtsside jo er. Vi vil sikre, at afgiften bruges til finansiering af de aktiviteter, der er en nødvendig følge af det såkaldte NPO-forlig, herunder loven om landbrugsmiljøstøtte.

Jeg kan ikke lade være med, nu jeg er heroppe, at gøre et par bemærkninger til hr. Sønderby. Man kan ikke rigtig være det bekendt, siger hr. Sønderby næsten, når nu landbruget selv kommer med investeringer på 2,5–3 mia kr. Princippet om, at forurenere betaler, må vi nok også fastholde, når det drejer sig om landbruget. Og for så vidt vi fastholder det princip, må vi også kunne sige, at her er faktisk nogle problemer, som en hel branche står over for, og derfor er det rimeligt nok at pålægge branchen som sådan disse udgifter.

[Leif Hermann]

Endelig vil jeg sige, at i den situation, vi befinder os i, med faldende dollarkurser og faldende oliepriser, er det et overordentlig behersket indgreb i landbrugets indtægtsforhold, man foretager med et afgiftspålæg på 1 kr. pr. kg kvælstof. Jeg tror ikke engang, når vi får de nye listepreiser pr. 1. juli, at man vil kunne konstatere, at vi har inddraget hele det fald, der er i de kommende listepreiser.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Leif Hermann, at der skal ikke være tvivl om, at venstre også har den indstilling, at forureneren skal betale. Den indstilling har vi haft hele tiden, og den fastholder vi også. Det var derfor, jeg gjorde hr. Leif Hermann opmærksom på, at efter at venstre sammen med regeringen sagde ja til NPO-handlingsplanen og dermed pålagde et erhverv investeringer på omkring 2,5-3 mia kr., så fremlagde vi et miljøstøtteforslag, hvorefter 25 pct. af disse investeringer går over de offentlige kasser, lige så vel som industrien og andre har fået støtte fra offentlige kasser, når de skulle foretage miljøinvesteringer. Derfor siger jeg, at forureneren betaler også her: landbruget betaler de tre fjerdedele. Men det, man vil med dette forslag, er, at man skal betale det hele via en afgift.

Så kom hr. Leif Hermann med en meget spændende bemærkning – som jeg håber også forslagsstillerne og andre har hørt – om, at nu får man introduceret en afgift. De tanker har vi hørt også fra det store oppositionsparti. For nogen tid siden ville man have 6 kr.; nu er man kørt ned på 1 kr., og så har man fået afgiften introduceret. Også ud fra den vurdering må vi afvise forslaget.

Forureneren skal betale, men med så store investeringer, som der her er tale om, lige så store investeringer, som der har været for industrien før, må man fra offentlig side komme med et vist beløb. Det er man jo også blevet enige om for indeværende år, og vi har fra venstres side sagt – og miljøministeren har også sagt det i betækningsbidraget til L 71 – at man vil finde midler i 1987, 1988 og 1989. Så denne debat er egentlig fuldstændig overflødig.

Leif Hermann (SF):

Hr. Sønderby fremhæver, at jeg har sagt, at nu får vi introduceret et afgiftsprincip, som sådan noget vældig sensationelt. Det er såmænd ikke spor sensationelt, hr. Sønderby. I socialistisk folkepartis økonomiske program fra januar 1986 introducerer vi faktisk en lang række afgiftsprincipper, bl.a. i forbindelse med miljø, så der er ikke noget særlig sensationelt i det. Vi har heller aldrig nogen sinde lagt skjul på, at vi på områder, hvor vi ikke kan regulere, kan være nødt til at afgiftsstyre for at skabe miljøforbedringer.

At det ikke er en tanke, som vi sådan har fundet på i vores mere eller mindre usle socialistiske visdom, fremgår af en artikel i Samfundsøkonomen fra 1985, hvor to udmærkede økonomer lige præcis diskuterer spørgsmålet om landbrugets forurening og nedbringelsen af denne forurening i kraft af en afgiftsstyring. Så det er altså ikke noget, vi bare sådan sidder og finder på for at genere venstre. Det er faktisk noget, der seriøst arbejdes med.

Lad mig endelig i den forbindelse henvise til, at miljøstyrelsen også har udarbejdet en redegørelse vedrørende afgiftsstyring. Redegørelsen slutter med at opfordre til, at spørgsmålet tages op igen. At det heller ikke er fremmed for miljøministeren, ser vi jo bl.a. af det sidste forslag, der er kommet om ændring af miljøbeskyttelsesloven, hvor ministeren kommer med et forslag om afgift på affald.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil se dette beslutningsforslag i sammenhæng med det lovforslag, der i øvrigt er til behandling i miljøudvalget, nemlig L 71. Under behandlingen af NPO-handlingsplanen den 31. maj 1985 sagde jeg – se Folketingstidende 1985-86, sp. 11310 – at spørgsmålet om finansieringen ikke var blevet løst, og at jeg syntes, at regeringen – og statsministeren var faktisk til stede – burde fremlægge nogle helhedsbetragtninger, når den fremsatte sine forslag, og dermed også angive, hvordan man skulle betale forslagene, men at de eneste betragtninger, vi havde fået, var, at det i hvert fald ikke var dette område, der skulle betale. Og det er jo et synspunkt, vi kender igen fra næsten alle sektorområder.

Jeg sagde yderligere, at vi radikale slet ikke kunne acceptere en erklæring om, at

[Lone Dybkjær]

man ville tage pengene et eller andet sted inden for regeringens budget, fordi vi udmærket var klar over, hvem der senere kunne risikere at skulle finde de penge.

Nu næsten et år efter er situationen stadig den samme. Regeringen har fortsat ikke meddelt os, hvorledes miljøstøtteleven skal finansieres. Finansieringen for 1986 er på plads, men hvad angår de efterfølgende år, står der i betænkningssudkastet, at ministeren fremhæver, at der ikke hermed er taget stilling til, hvordan finansieringen skal ske i de efterfølgende år, idet dette på sædvanlig vis bestemmes ved vedtagelsen af finansloven for de pågældende år.

Dette finder vi helt uacceptabelt. Vi mener, det er nødvendigt, at man på nuværende tidspunkt bliver klar over, hvorledes forslaget skal finansieres.

Dette afspejles i vor holdning til dette beslutningsforslag. Vi kan ikke gå ind for beslutningsforslaget, men vi vil i forbindelse med betænkningen til L 71 søge at skabe flertal for, at finansieringen af udgifterne til miljøstøtteleven for 1987, 1988 og 1989 sker ved hjælp af en afgift på handelsgødning. Efter tre år vil vi så vurdere udviklingen af kvælstofforbruget og dermed, hvad der videre skal ske.

Vi er klar over, at en afgift af den størrelsesorden næppe vil påvirke forbruget. Det vil en afgift på 1 kr. pr. kg kvælstof heller ikke. Hvis det er forbruget, man vil påvirke, skal der langt mere til. Med det forslag, jeg her har skitseret, fastholdes princippet om, at forureneren betaler. Det tilskynder til, at der kommer et mere fornuftigt samspil mellem brugere af handelsgødning og producenter af husdyrgødning, og vi får givet et miljøpolitisk signal i retning af, at også handelsgødningen naturligvis er ansvarlig for nitratforureningen.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS er enig i, at det er nødvendigt at indføre en afgift på kunstgødning, og det er jo heller ikke nogen nyhed. Som hr. Leif Hermann sagde heroppefra, så har det her spørgsmål faktisk været diskuteret i halvandet år, helt tilbage fra januar 1985, hvor miljøministeren fremlagde sin redegørelse om landbrugets nitratforurening og i øvrigt også

om fosfatforureningen og forureningen med organiske stoffer.

Vi mener, afgiften er nødvendig af to årsager. For det første er den nødvendig for at styre forbruget af kunstgødning, med andre ord for at nedbringe det. For det andet er den nødvendig for at få finansieret de foranstaltninger, der skal til på de animalske brug, altså de brug, der nu skal til at bygge gyllebeholdere, og i øvrigt også den forskning, der er nødvendig inden for dette område.

Jeg bemærkede, at skatteministeren afviste forslaget bl.a. med henvisning til, at der er tale om et produkt, hvor der er lav priselasticitet. Det nødvendiggør jo ikke en afvisning. Det kunne sådan set lige så godt have ført til, at man ville sige, at afgiften måtte være højere for at modvirke, at virksomhederne – og det er jo en monopolbranche, vi taler om her – simpelt hen snupper gevinsten i stedet for.

Det andet argument, som skatteministeren fremførte heroppefra imod forslaget, var, at det ville føre til en omkostningsforøgelse, som landbruget ikke ville have mulighed for at vælte over på varenes priser, fordi de er reguleret ad anden vej. Det er rigtigt nok, at de er reguleret ad anden vej, men det behøver faktisk ikke føre til en omkostningsforøgelse på varerne. Hensigten med forslaget er jo netop at mindske forbruget af kunstgødning. Det er i virkeligheden muligt at holde samme omkostningsprofil og samme varepris – naturligvis uafhængigt af, hvad der foregår i EF, hvad jeg selvfølgelig ikke kan tage med i betragtning i denne forbindelse – hvis man simpelt hen bruger mindre kunstgødning. Og det er jo netop hensigten med det.

Det tredje argument, skatteministeren fremførte, var forvridningen, dels forvridningen mellem kornproducenter og animalske producenter og dels forvridningen i forhold til udlandet. Med hensyn til den førstnævnte forvridning – mellem de animalske og de vegetabiliske producenter – er det jo sådan, at vi har pålagt de animalske producenter nogle udgifter i forbindelse med påbud om at have anlæg til opbevaring af gylle, så de får i forvejen nogle udgifter. Vi synes egentlig, det er meget rimeligt, at de kornproducerende dele af landbruget er med til at finansiere den ordning, hvis der ikke skal forvrides for voldsomt til skade for de animalske producenter.

[Anne Grete Holmsgård]

Med hensyn til forvridningen over for udlandet behøver den jo ikke at slå igennem, hvis landbruget faktisk begrænser sit kunstgødningsforbrug. Jeg vil da også gøre opmærksom på, at ifølge den opgørelse, OECD har lavet over kvælstofforbrug i form af kunstgødningsforbrug på de enkelte jorder, rangerer Danmark som nummer to efter Holland. Det er et meget højt niveau, vi rangerer på. Det er faktisk kun Holland, der forbruger mere kunstgødning på markerne pr. hektar, end vi gør herhjemme.

Det undrer mig i øvrigt lidt, at de ordførere, som har afvist forslaget, ikke har peget på, hvordan de så vil mindske belastningen af grundvandet gennem den meget udstrakte anvendelse af kvælstofgødning. For jeg går ud fra, at de også mener, at grundvandet skal sikres. Hvis de ikke mener det, så synes jeg, det var rimeligt, at folketinget fik det at vide. Hvis man derimod faktisk mener, at belastningen skal nedsættes, kan jeg dårlig se bedre midler. Jeg kan i teorien se to andre midler. Det ene er en maksimal arealbelastning; den blev også diskuteret i miljøstyrelsens NPO-redegørelse. Det har ikke rigtig været inddraget i drøftelserne, fordi alle har betragtet det som en ordning, der ikke kan administreres. Hvem skal holde øje med, at der ikke bliver spredt mere end x kg kunstgødning pr. hektar på de enkelte jorder?

Den anden mulighed er udbyttekvoter, altså noget, der kunne paralleliseres med mælkekvoten. Jeg tror, alle betragter den løsning som lige så uadministrerbar, og derfor har den heller ikke været med i seriøse overvejelser. Men den har naturligvis været nævnt, ligesom den maksimale arealbelastning har været nævnt.

Tilbage står faktisk kun kunstgødningsafgiften, som er let at administrere, og som kan have en effekt. Det er klart, at effekten vil være større, jo højere afgiften er, men jeg vil i hvert tilfælde ikke postulere, at en afgift på 1 kr. pr. kg kvælstof ingen effekt har.

Jeg vil gerne spørge hr. Sønderby og hr. Ahlmann-Ohlsen, hvad de egentlig forestiller sig der skal ske. Mener de to partier, at der skal ske en begrænsning af nedsivningen til grundvandet fra kunstgødning, og hvilket middel skal anvendes, hvis vi ikke skal bruge en kunstgødningsafgift? Her tillader jeg mig altså på forhånd at udelukke det middel, der

hedder »godt landmandskab«, inden jeg får det som svar.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Til det direkte spørgsmål fra fru Anne Grete Holmsgård vil jeg da gerne sige på venstres vegne – og jeg er for så vidt heller ikke i tvivl om, at det kan være på hele regeringens vegne – at vi selvfølgelig vil være med til at begrænse nedsivningen af nitrat. Derfor sagde jeg, at der er nogle intentioner i dette forslag, som vi selvfølgelig vil være med til; ellers havde vi jo ikke været med til at vedtage NPO-handlingsplanen.

Hvordan skal man så nå det mål? Hvis fru Anne Grete Holmsgård har læst alle bilag, der er kommet til udvalget, så er der jo kommet en henvendelse fra Husmandsforeningerne og Landboforeningerne om, at man via oplysning, via markedsstyring og via en hel masse andre ting er sikker på, at forbruget vil falde. Man går endda så vidt som til at sige, at man i løbet af 1990'erne vil have et faldende forbrug af handelsgødning på 15 pct.

Venstres grundholdning er frivillighedsprincippet, og vi er ikke i tvivl om det. Hvis det så skulle vise sig – det tør jeg da godt sige – at der er et stigende forbrug, lad os så vente til efteråret og så tage det op i forbindelse med finansloven og prøve at finde ud af det.

Jeg er sikker på styringsmekanismen i den holdning, der er ude omkring til forbrug af kunstgødning. Det gælder i øvrigt ikke kun landbruget, men nu snakker vi kun om landbruget. Der er kommet nogle tal om bekæmpelsesmidler og handelsgødningsforbrug i haver og andre steder, så det kunne jo være, man skulle tage andre med også og ikke kun skyde på et enkelt erhverv.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Jeg synes, både venstres og de konservative og regeringens interesse i at få løst problemerne er til stede. Vores beslutning for et år siden står stadig væk ved magt. Vi har fået en sammenligning, vi har fået en vis konsekvensberegning i forhold til husdyrgødning og udvaskning af nitrat. Men vi mang-

[Ahlmann-Ohlsen]

ler endnu den helt afgørende dokumentation for, at den samme sammenhæng findes, når vi taler om kunstgødningen. Den vil vi gerne gennemgå og have helt på plads. Vi tror ikke på, at det forslag, der ligger her i dag, løser det.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg forstår godt, at hr. Sønderby har en vis sympati for frivillighedsprincippet, og jeg synes også, det er udmærket, at man nu inden for landbruget har iværksat en række undersøgelser af mulighederne for at lave markstyringsprogrammer. Jeg synes ikke, at vi inden for det område kan få tilskyndelser nok til at nedbringe forbruget. Jeg vil godt gøre opmærksom på – og det er hr. Sønderby nok også klar over – at disse markstyringsprogrammer jo naturligvis under alle omstændigheder må indeholde nogle elementer, der angiver noget om den økonomisk optimale gødningsmængde. Og det er ikke nødvendigvis det samme som den miljømæssigt eller økologisk set optimale eller forsvarlige gødningsmængde.

Hr. Ahlmann-Ohlsen siger, at vi ikke rigtig har nogen dokumentation for, at der er sammenhæng mellem nitrat i grundvandet og kunstgødning. Nu ved jeg ikke, hvad hr. Ahlmann-Ohlsen kræver af dokumentation og bevisførelse for forhold vedrørende biologiske problemer, men vi kan under ingen omstændigheder – og det har jeg vist også sagt tidligere – stille samme krav til årsags-/virkningsbeviset, som vi stiller, når det drejer sig om matematik, eller når det drejer sig om andre fænomener. Vi er nødt til at operere med sandsynligheder.

Og dér er det sådan, som det for ikke så forfærdelig lang tid siden blev skrevet i en avis, at man med rette vil kunne anklage os for ikke at tage fat på markbidraget, som det hedder, hvis vi ikke også tager fat på handelsgødningsproblematikken med et indgreb herfra. Lad dette indgreb så samvirke med hr. Sønderbys markstyringsprogrammer og alle de andre kunstfærdigheder, landbruget udtænker – glimrende, så kan vi få forureningen nedbragt så hurtigt som overhovedet muligt.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil sige til hr. Sønderby og sådan set også til hr. Ahlmann-Ohlsen, at det er da kun glimrende, hvis det viser sig, at husmændene får ret og kunstgødningsforbruget falder i de nærmeste år, men vi har ingen sikkerhed. Og jeg synes ærlig talt, det er at gamble meget højt med grundvandet, hvis man bare læner sig tilbage – og det er jo egentlig det, hr. Sønderby vil – og siger: det går nok.

Vi ved jo alle sammen, at det nitrat fra kunstgødningen, der i dag siver ned, kommer til grundvandet i løbet af en periode på 10–20 år, afhængigt af jordbundsforholdene. Det er først på det tidspunkt, det overhovedet har effekt, hvad vi gør i dag. Hvis vi skal have en effekt, hvor vi bare holder tærsklen for nitratforurening i grundvandet i gennemsnit på landsplan under de 25 mg pr. liter, så er det søreme nu, der skal handles.

I øvrigt er det også sådan, at hvis landbruget selv er i stand til at nedbringe mængden af kunstgødning pr. hektar over de næste par år, så er det da fint. Så får det i øvrigt ikke nogen omkostningsforøgende effekt for erhvervet som sådant, at vi kommer med en afgift. Det betyder bare, at der er den samme omkostning eller måske lidt mindre end den, der er i dag, og det er vel til at leve med.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg synes, at fru Anne Grete Holmsgård er ved at komme for langt ud ved at holde foredrag for os om, hvad fru Anne Grete Holmsgård mener om forurening og årsagerne her til.

Dette lovforslag drejer sig om noget helt andet, som fru Anne Grete Holmsgård sagde meget klart i sit første indlæg, nemlig en total nytteløs skat for en ganske bestemt befolkningsgruppe. Det er det, dette forslag drejer sig om, og hvis man agter at gennemføre dette forslag, så er jeg meget spændt på, hvad det flertal, som her åbenbart har etableret sig, vil finde på næste gang, hvad der bliver næste befolkningsgruppe og næste befolkningsgruppe og næste befolkningsgruppe igen, der skal betale totalt nytteløse afgifter.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

[Anne Grete Holmsgård]

Jeg er næsten ked af, at skatteministeren ikke har den fornøjelse at komme i miljøudvalget med jævne mellemrum.

Nu var det slet ikke for at belære skatteministeren, at jeg holdt mit lille foredrag, som det blev kaldt, for hr. Sønderby og hr. Ahlmann-Ohlens. Det var sådan set bare for at påvise nogle ikke særlig sammenhængende synspunkter, som de to herrer har.

Det er ikke nytteløst, og jeg vil gerne være formidler af de relevante bilag til skatteministeren, så han kan se, at en afgift ikke er nytteløs. Men naturligvis nytter den mere, jo højere den er. Og den nytter selvfølgelig mindre, når den er på 1 kr., end hvis den var på 2 kr. pr. kg, men vi er jo ikke så grove, som visse andre i denne sal er, når man rammer ned på forskellige befolkningsgrupper, så vi tager altså de små skridt og ser, om det ikke er nok.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er en lille bemærkning til skatteministeren. Jeg synes alligevel, det er interessant, at en skatte- og afgiftsminister kan sige: »totalt nytteløse afgifter« i et land som Danmark.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

En afgift er naturligvis ikke nytteløs, hvis man skal definere, hvilken nytte den skal gøre. En afgift har til formål at bringe penge i statskassen eller kan have til formål at opsamle – ligesom påskepakken – nogle midler, som er blevet fri, fordi der er sket et fald andre steder.

Men når man her i forureningens navn ønsker at pålægge en afgift på kunstgødning, og når man samtidig siger, at det ikke betyder nogen formindskelse af forbruget af kunstgødning, så er denne afgift altså nytteløs. Jeg må gøre opmærksom på, at både fru Anne Grete Holmsgård og det radikale venstres repræsentant har defineret, hvad disse penge skal gå til, nemlig til at bekæmpe forbruget, og dér har det ingen virkning.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Som skatteministeren rigtigt påpeger, skal en afgift bruges til noget; det er jo penge,

der kommer ind i kassen. Jeg tror også, vi temmelig markant har påpeget, hvad meningen i grunden er med denne afgift, sådan som dens størrelse er for tiden. Tilsvarende kan jeg sige, at miljøministerens affaldsavgift vist også skal bruges til noget. Det er der i hvert fald nogle af os der mener. Den skal ikke bare gå ind i den store bestyrelse under skatteministerens ledelse. Den skal bruges til miljøforanstaltninger. Det skal denne afgift også.

Når vi sagde, at vi har introduceret et princip – det lagde jeg i hvert fald udtrykkelig vægt på – der går på, at man kan bruge disse afgifter som styringsmiddel, er det ikke noget tilfælde. Sådan som det ser ud i dag, tror jeg nok, at vi helt og fuldt imødekommer skatteministerens ønske om nytten i at opkræve afgiften.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Når skatteministeren føler sig foranlediget til at korrekte folketingets medlemmer for deres udtalelser vedrørende det forslag, der behandles, synes jeg, skatteministeren skulle læse forslaget, inden han føler sig kaldet til at korrekte.

Der står i forslaget, at pengene bl.a. skal anvendes til forskning og forsøgsvirksomhed vedrørende miljøproblemer i landbruget. Er det totalt nytteløst, hr. skatteminister? Det vil vi gerne have et helt klart svar på.

Der står desuden, at pengene skal bruges til at betale for de ting, folketinget og regeringen med deres eget lovforslag har lovet landmændene, og det vil sige, at de penge under alle omstændigheder skal skaffes af regeringen. Er det en totalt nytteløs udgift, hr. skatteminister?

Jeg synes, regeringen, hvis den ønsker en seriøs behandling af sine egne forslag, også bør behandle folketinget seriøst.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg erindr om, at direkte tiltale ikke er tilladt.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Må jeg sige til hr. Bjørn Westh, at jeg har da læst bemærkningerne til forslaget, men det har hr. Bjørn Westh åbenbart ikke, for der står højt og tydeligt i bemærkningerne:

[Ministeren for skatter og afgifter]

»Foreningen fra kunstgødning (handelsgødning) kan nedbringes ved at pålægge kunstgødningen en afgift, der er knyttet til mængden af kvælstofindholdet. Dette vil være både en effektiv og administrativt let håndterlig metode, idet afgiften indeholdes i landbrugets købspris. Derved bliver der et klart økonomisk incitament til at overveje, om andre dyrkningsmetoder . . .« osv. osv.

Inden man snakker om at korrigere, skulle man måske lige læse bemærkningerne. Det eneste, jeg har henvist til, er, hvad der står i bemærkningerne, som jeg her har citeret, og til de ordførertaler, der har været, hvor praktisk taget alle ordførere har udtalt, at en afgift på 1 kr. pr. kilo, ikke kan formindske brugen af den her omtalte gødning.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg er rent undtagelsesvis i den utrolig heldige situation, at jeg har et manuskript, så jeg behøver ikke at vente på afskriften. Derfor kan jeg klart dementere det, skatteministeren sagde at jeg havde givet udtryk for. Jeg sagde:

»Vi er klar over, at en afgift af den størrelsesorden næppe vil påvirke forbruget. Det vil en afgift på 1 kr. pr. kg kvælstof heller ikke. Hvis det er forbruget, man vil påvirke, skal der langt mere til. Med det forslag, jeg her har skitseret, fastholdes princippet om, at foreneren betaler . . .« osv. osv.

Derfor sagde vi, at baggrunden for, at vi går ind med et betækningsbidrag om, at der skal være en afgift på handelsgødning, er, at regeringen ikke har fremsat et finansieringsforslag, og derfor mener vi, at vi må medvirke til at bringe finansieringen for regeringen i orden. Altså er det mere eller mindre fiksalt.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg er helt glad for, at jeg er enig i det, der netop er blevet sagt, nemlig at det er nytteløst. Der blev brugt et andet udtryk, at det ikke kan påvirke forbruget, og det var nøjagtig det, jeg sagde: det er nytteløst, for det kan ikke påvirke forbruget.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Den forhenværende landbrugsminister blandede sig også i debatten, og det skal forhenværende ministre og alle medlemmer af folketinget selvfølgelig være berettigede til.

Men det ville være en fordel, hvis hr. Bjørn Westh havde hørt debatten forinden, hvor det blev sagt, at regeringen havde finansieringen på plads vedrørende lovforslag nr. L 71. Hr. Bjørn Westh sagde, at når en regering fremsatte et lovforslag, så var finansieringen vel på plads. Ja men det har regeringen sørget for, for der står i lovforslag nr. L 71, hvordan det skal finansieres. Der står, at det er på finansloven i år, og miljøministeren har lovet i betækningsbidraget, at det også vil komme på plads ved forhandlingerne om finanslovsforslaget til næste år. Derfor er det lidt irrelevant, når hr. Bjørn Westh siger, at regeringen ikke har tingene i orden; den fremsætter et forslag, men har ikke sørget for finansieringen.

Må jeg til fru Anne Grete Holmsgård og hr. Leif Hermann sige, når jeg nu er heroppe, at nu har man diskuteret NPO-handlingsplanen, men man diskuterer, ligesom om der i NPO-handlingsplanen kun står noget om N. Jeg må give skatteministeren, der sagde, at man fokuserer på en enkelt gruppe, ret. Der er jo også noget, der hedder fosfor og kalium og andre ting i NPO-handlingsplanen. Det springer man let og elegant henover, for dér rammer man hele befolkningen. Her tager man en enkelt gruppe ud og siger: værsgo, her er en afgift. I skal selv klare det. Alt det andet klarer samfundet. Dér laver man så ordninger.

Hr. Bjørn Westh må jo også vide med den erfaring, han har på dette område, at man i hr. Bjørn Wesths tid og i andre ministres tid har givet tilskud til miljøinvesteringer; her er det 25 pct. Som jeg sagde, før hr. Bjørn Westh kom i salen, betales de 2,2 mia. kr. af erhvervet selv.

Det er altså kun N, vi snakker om – så kan det være fast eller flydende, det kan vi så diskutere. Det står der heller ikke noget om i forslaget.

Jeg må gøre hr. Bjørn Westh opmærksom på, at finansieringen er på plads. Det var det, jeg gik herop for at sige; det synes jeg skulle bemærkes.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Forslaget er udtryk for det princip, at forureneren skal betale selv, et princip, jeg tror alle i Folketinget tilslutter sig, og som ingen tør forlade med de miljøproblemer, vi står over for. I øvrigt er det også en del af EFs grøn bog, at forureneren selv skal betale. Derfor er det naturligt, at man har diskuteret at klare nogle af disse ting på denne måde. Her er der en chance for at få finansieret det over flere år, ikke bare på et enkelt år, men få lavet en samlet plan for flere år og virkelig gøre en indsats.

Og så vil jeg gerne have at vide af skatteministeren – der ikke svarede på mit spørgsmål før om, hvad der var nytteøst – om det er nytteøst at bruge penge til de ting, der er nævnt i forslaget. De skal bruges til forskning og forsøg inden for landbruget. De skal bruges til at dække de udgifter, der følger af regeringens eget lovforslag, og som regeringen ellers skulle finansiere på anden vis. De skal bruges til transportanlæg og transportsystemer til naturgødning og halm, til biogas-anlæg, andre gødningsbehandlingsanlæg og anlæg til udnyttelse af halm, som ikke er støttet gennem energistøtte Lovgivningen, og til andre ting. Det er de konkrete formål.

Jeg vil gerne høre, om skatteministeren mener, det er nytteøst at investere i den slags ting.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det virker også lidt stødende på mig, når skatteministeren bruger udtrykket »nytteøst«, når vi hjælper regeringen med at få finansieret et af dens egne forslag. Det synes jeg faktisk er temmelig flot at vi forsøger. Oppositionen er så ansvarsfuld, at den siger: regeringen har ikke fremlagt noget finansieringsforslag, og vi må altså gøre det for den, siden den ikke vil komme frem med, hvordan det skal finansieres.

Jeg må også sige, at jeg synes, det er utroligt, at hr. Sønderby kan sige, at finansieringen er i orden frem til 1. januar 1987. Finanslovforslaget er formentlig ved at være i trykken, og det kan da godt være, at der ligger noget finansiering dér, det skal jeg ikke kunne sige, men i hvert fald har regeringen ikke afsløret det for os. Jeg synes, det er helt utroligt, at en af repræsentanterne for en re-

gering, der går ind for langsigtet udgiftsstyring og alt det dér, som vi kender godt fra de økonomiske debatter, og som vi skal grundigt igennem om et stykke tid, kan sige, at finansieringen er i orden, fordi de næste par måneder er klaret.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er endnu ordførere, som venter på at komme til i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Jeg beklager, at hr. Bjørn Westh ikke har hørt hele debatten, men så må man jo erindre hr. Bjørn Westh om, hvad der er blevet sagt. Det skal jeg vende tilbage til.

Jeg vil sige til fru Lone Dybkjær, at regeringen har sagt i betænkningen, at i 1986 er finansieringen på plads, og at man vil finde pengene i 1987.

Jeg kunne have lyst til at sige til forslagsstillerne og det radikale venstre, at da vi i sin tid lavede en miljøstøtteordning for dansk industri – det var den tidligere regering, der lavede den – var der ingen, der gravede i, hvordan man fik pengene, for det havde regeringen ansvaret for.

Vi er da meget taknemlige for, at man nu vil hjælpe regeringen; det har vi også brug for. Det er mere måden, man altså vil hjælpe regeringen på.

Nu henviste hr. Bjørn Westh til EFs grøn bog. Jeg vil gerne spørge hr. Bjørn Westh – nu skal vi jo til at korte debatten af – om der med den erfaring og den viden, hr. Bjørn Westh har om EF, er andre steder i EF, hvor man indfører afgifter på handelsgødning. Er miljøstøtteordningen i andre EF-lande ikke på samme måde som her i Danmark? Der siger man ikke, at nu skal landbruget selv betale.

Jeg har nævnt, før hr. Bjørn Westh kom her, at landbruget selv betaler de 2,2 mia kr. Når hr. Bjørn Westh nævner EFs grøn bog, kunne han gerne komme herop og sige: ja men i de andre EF-lande har man afgifter på det og på det og på det for landbruget. Her har vi afgifter på jord, vi har grundskyld både til amter og til kommuner, og nu vil man ydermere lægge en afgift på handelsgødning. Jeg synes, at hr. Bjørn Westh som forhenvæ-

[Sønderby]

rende landbrugsminister skulle være lidt mere nøgtern og kigge på de her ting.

Fru Anne Grete Holmsgård sagde, at det jo bliver status quo: vi lægger en afgift på, så lader landmændene være med at bruge så meget, og så vil summen af det, de bruger til handelsgødning, vel være den samme. Det vidner om meget lidt forstand på, hvad energien N bliver brugt til. Den bliver brugt til at få planterne til at gro. Hvis ikke de får nok, gror de ikke.

Normalt er afgifter med det radikale venstres tilslutning – bl.a. energiafgifter – fradragsberettigede. Her lægger man afgift på en energi, som kan få planterne til at gro, men den er ikke fradragsberettiget. Det er lidt paradoksalt.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er endnu to korte bemærkninger, så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal nok lade være med at kaste mig ud i det store økologiske med energien og landbruget og alt det dér, blot sige, at jeg synes, det er interessant, at hr. Sønderby kan tage så let på finansieringen for 1987. Mig bekendt har vi stadig væk en mindretalsregering i dette land, og mig bekendt er der ikke etableret et flertal for enkelthederne i finansloven for 1987 på nuværende tidspunkt.

Jeg vil godt sige om miljøstøtteleven for industrien, at det jo er rigtigt, at der i sin tid blev tilført en del penge til industrien. Man må bare konstatere, at det var dengang vi havde den måske ikke så økonomisk bevidste socialdemokratiske regering. Nu er det jo en helt anderledes regering, vi har. Da mener jeg at princippet var, at man lavede nogle lovforslag, hvor man ikke var klar over, hvordan de skulle finansieres.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Så vidt jeg husker, havde landbruget tilbud om at komme under den daværende miljølovgivning, da den blev indført, men ønskede det ikke. Det er et af de problemer, vi står med i dag.

Med hensyn til, at landbruget selv betaler de 2,5 mia kr., som hr. Sønderby siger, er sagen vel den, at det er der meget få landmænd der gør, nemlig de, der har husdyrbrugene, de, der har det store arbejde, de, der knokler allermest. De landmænd, der har planteproduktion og har det langt nemmere arbejdsmæssigt, er ikke med til at betale det, men de har en stor fordel af, at der er nogle husdyrbrugere, der kan købe deres korn og andre ting, så de kan få forædlet deres varer og derigennem være med til at oppebære en højere pris for hele erhvervet.

Jeg ved godt, at dette forslag betyder, at vi flytter lidt fra nogle planteavlere til nogle husdyrbrugere, men det synes jeg faktisk er i orden.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg har læst forslaget og dets bemærkninger, og jeg må sige, at jeg er meget enig i de intentioner, der gives udtryk for, nemlig at man skal reducere forureningen af grundvandet. Jeg er også enig i, at landbruget må tilskyndes til så vidt muligt at anvende gødningstyper, der forurener så lidt som muligt. Det er også ting, man kan læse ud af bemærkningerne. Der tales også om betydningen af forskning og forsøg til fremme af miljøvenlige dyrkningsmetoder samt oplysning og information om resultaterne. Alt dette siges også i forslaget. Det er principper, som jeg fuldt ud kan tilslutte mig.

Når jeg så ser lidt nærmere på forslagets metode, må jeg spørge: er det så det mest hensigtsmæssige, der er lagt frem her? Og dér begynder der at opstå tvivl hos mig. Er det sådan, at man virkelig har dokumenteret, at det vil være til gavn for miljøet med en sådan afgift? Jeg synes ikke, jeg har kunnet se denne dokumentation i de bemærkninger, man er kommet med.

Jeg må også gøre opmærksom på – der er andre, der har været inde på det – godt landmandskab og det økonomisk maksimale. Jeg tror, at landmænd er klar over, at det ikke er sådan, at jo mere kunstgødning eller handelsgødning man benytter, jo større bliver udbyttet; nej, der er en grænse. Jeg må tilføje, at det jo ikke er sådan, at handelsgødning i dag er gratis. Der skal så sandelig betales for den.

[Kofod-Svendsen]

Må jeg understrege, at miljøintentionerne ønsker kristeligt folkeparti sandelig at leve op til, og jeg vil blot henvise til NPO-handlingsplanen som dokumentation for, at det ønsker vi at leve op til. Men den form, vi ser i forslaget, denne enkronesaftgift, finder vi ikke er den mest hensigtsmæssige.

Jeg skal sluttelig tilføje, at CDs ordfører er forhindret i at være til stede, men dette synspunkt dækker også CD.

Dohrmann (FP):

Fremskridtspartiet afviser totalt det foreliggende forslag. Det gør vi, fordi forslaget er udarbejdet ud fra den forkerte opfattelse, at landmænd hæmningsløst spreder i tonsvis af dyr kunstgødning ud til ingen verdens nytte, og at de derved forringer bl.a. drikkevandets kvalitet, grundvandet.

Det mener vi aldeles ikke er tilfældet. Alene prisen på kunstgødning i dag bevirker, at hver eneste landmand betænker sig mange gange, før han strør kunstgødning ud. Jeg har nærmest den opfattelse, at mange landmænd i dag går i den modsatte retning og sparer mest muligt også på kunstgødningen.

Derfor vil jeg godt tillade mig at betegne det foreliggende forslag som alt for akademikerpræget. Det synes faktisk, som om det er udarbejdet af nogle personer, der ikke har bestilt andet end at sidde på en skolebænk hele deres liv. De har hørt noget om forurenet drikkevand, og i deres iver efter at overgå hinanden herinde i folketinget partierne imellem sætter de sig ned en aften og udarbejder et forslag af denne karakter.

Der var engang en mand, og vi andre lærte i skolen, at det var en meget respekteret mand, som virkelig havde gjort noget for Danmark. Han hed Dalgas. Jeg kan forstå på den debat, der har været her i dag, at ham Dalgas er en rigtig grimme karl. Hvad var det, Dalgas gjorde? Han opdyrkede heden.

Det, som socialdemokratiet, det radikale venstre, SF med flere i dag er i fuld gang med, er faktisk, at Danmark som landbrugsland skal vende tilbage til de gode gamle dage, hvor vi havde nogle enorme hedestrækninger, hvor der ikke kunne dyrkes noget. Derfor er det min opfattelse af forslagsstillerne, at de er for akademiske, de har ingen praktisk erfaring, de ved ikke, hvad der foregår.

Forslaget vil ingen positiv virkning have på miljøet overhovedet. Det vil være en straf for landbruget. Det vil også være en straf for forbrugerne, fordi fødevarerne naturligvis vil blive dyrere, når man ikke kan producere, som man finder det bedst og mest fornuftigt. Derfor er de, som det i den sidste ende også vil komme til at gå ud over, naturligvis forbrugerne.

Det bekymrer naturligvis en lille smule, at det radikale venstre rider med på denne bølge. Ingen tvivl om, at det er fru Ritt Bjerregaard, der har startet denne grønne bølge inden for landbrugserhvervet, og dér stiger man altså på nu.

Jeg skal som sagt totalt afvise det foreliggende forslag og opfordre forslagsstillerne til at udarbejde nogle helt anderledes forslag, der kan gavne dansk produktionsvirksomhed, der kan gavne dansk eksport, osv. Dette trækker i den helt forkerte retning, og hvis man fortsætter den linje, ender vi som en tredjerangs u-landsnation.

Rønholt (KF):

Det er interessant at høre, at denne afgift kan bruges til mange formål. Vi har efterhånden hørt om nogle stykker, men det sidste forslag, om også at bruge det som indkomstudligning landbrug imellem, synes jeg hverken fremgår af beslutningsforslaget eller af bemærkningerne til det. Det må være en ny konstruktion, og hvis man bringer det ind i andre sammenhænge, er der ikke nogen grænser for, hvordan det kan videreudvikles.

Jeg er af den overbevisning, at vi har indkomstudligningsmekanismer nok i det her samfund, og hvis vi vil til at lægge afgift på en eller anden råvare, fordi det kan bruges som indkomstudligning, ja, hvor er vi så henne?

Hr. Bjørn Westh sagde, at man samtidig hjalp husdyrproducenterne med finansieringen, og det skulle planteavlerne i virkeligheden være glade for. Man kan lige så godt vende det på hovedet og sige, at det da er udmærket, at husdyrproducenterne får nogle billige råvarer, at de ikke skal importere dem. Endelig kan disse råvarer jo også eksporteres.

Det andet, jeg gerne vil nævne, er, at jeg synes, det er positivt, at oppositionspartierne nu begynder at interessere sig voldsomt for,

[Rønholt]

hvordan tingene skal finansieres. Hvis de gjorde det med alle andre beslutningsforslag og lovforslag, så ville problemerne herinde være meget mindre. Dengang vi behandlede finansieringsreformen, pålagde man blot regeringen at lave en finansieringsreform; man interesserede sig overhovedet ikke for finansieringen af den.

Det er somme tider godt med et argument, men det skal kunne bruges i alle sammenhænge.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

I anledning af hr. Rønholts indlæg vil jeg gerne sige, at vi jo har en ordning, der tilbagefører 4,3 promille af grundskylden for at opnå det samme formål, som dette vil tilgodes: at der tages nogle penge fra det samlede landbrug, planteavlerne, til glæde for husdyrbrugerne. Jeg ved ikke, om hr. Rønholts indlæg skulle forstås, som om det konservative folkeparti ønsker denne ordning afskaffet. Det kan jeg forstå på nikket, at det gør man. Det vil sikkert interessere mange i landbruget.

Mig bekendt forhandler landbrugsministeren i disse timer et forslag om medansvarsafgift for korn, der betyder, at der bliver pålagt medansvarsafgift, hvis man sælger korn til eksport eller forarbejdning, men ikke hvis man sælger det til en anden landmand i landet. Det må da så være en fordel, at der er nogle husdyrproducenter, der kan overtage kornet, så de bliver fri for medansvarsafgiften. På den måde er der altså et argument for, at man tilgodeser den del af landbruget, der har det hårdeste fysiske arbejde, efter min mening det mest krævende arbejde, der kræver 365 dage om året. Det er i øvrigt et synspunkt, socialdemokratiet har gjort gældende igennem mange, mange år her i salen.

Henning Nielsen (S):

Jeg ved ikke, om det kan være nogen trøst for hr. Dohrmann at vide, at det i hvert fald ikke er en akademiker, der nu tager ordet for at forsvare det beslutningsforslag om en afgift på kunstgødning, som er fremsat af socialdemokratiet.

Mit partis ordfører, hr. Camre, kan ikke være til stede, så jeg vil på hans vegne gøre nogle bemærkninger om det foreliggende

forslag og komme ind på nogle af de ting, der har været sagt af de forskellige ordførere.

Det er jo rigtigt, som det er sagt, at allerede for et år siden behandlede vi i folketinget regeringens beslutningsforslag om nedbringelse af forureningen med næringssalte og organisk stof. Forslaget blev vedtaget også med socialdemokratiets støtte. Vi vedtog samtidig, at ministeren straks i denne folketingssamling skulle fremsætte lovforslag til en miljøstøtteordning, som kunne finansiere de nødvendige foranstaltninger i perioden fra 1986 til 1989.

Ministeren har da også fremsat et sådant lovforslag, nr. L 71, i indeværende folketingssamling, men vi gjorde allerede ved første behandling af dette lovforslag klart, at vi ikke kunne tiltræde den finansieringsordning, forslaget indeholdt.

Vi har hørt i debatten i dag, at hr. Ahlmann-Ohlsen, men også miljøministeren konsekvent er gået uden om indsatsen til nedbringelse af forureningen med kunstgødning. Uanset den usikkerhed, der er om, hvor nitratforureningen kommer fra, er én af årsagerne, at der bruges meget kvælstof, og at der finder en vis overgødskning sted. Det har vi i hvert fald beviser for.

Vi er også enige om, har jeg hørt her i dag, at nitratforekomsten i drikkevandet må nedsættes. Vi ved, at der kan være risiko for sygdomme o.lign. ved, at man drikker sådan noget vand. Det er lige så klart, at grundvandsforureningen fra landbruget også stammer fra det, vi kalder husdyrgødning, men det har vi jo klaret i lovforslag nr. L 71.

Vi mener altså, at det såkaldte bidrag stammer såvel fra naturgødning som fra kunstgødning. Derfor mener vi, det er uacceptabelt, at vi ikke tager initiativer, der sigter på nedsættelse af forbruget af kunstgødning.

Vi har jo hørt her i dag i debatten, at denne krone nok ikke giver nogen nedsættelse af kunstgødningsanvendelsen. Vi er da også helt opmærksomme på, at det er en ret beskeden afgift, der her er tale om, men vi ønsker, at denne afgift skal få virkning fra 1. januar 1987, således at den kan bringe staten et provenu, der direkte kan anvendes til finansiering af miljøforbedrende investeringer og forskning inden for landbruget.

Der er også blevet sagt heroppe i dag, at en sådan afgift vil belaste landmandens øko-

[Henning Nielsen]

nomiske udbytte. Jeg er ikke helt sikker på, at det er rigtigt på længere sigt, og da slet ikke, når vi lader denne afgift gå tilbage til landbrugssektoren.

En afgift på 1 kr. pr. kg, som vi snakker om her, vil give et provenu på 350-400 mill. kr., og det vil være tilstrækkeligt til, at vi kan finansiere de initiativer, som ministeren har foreslået inden for rammerne af lovforslag nr. L 71, og tillige kan vi finansiere forskning og udvikling af miljøforbedrende teknologi.

Vi har naturligvis i socialdemokratiet hele tiden være indstillet på at ville forhandle om det forslag, som vi nu har under behandling, i forbindelse med lovforslag nr. L 71, men det har desværre ikke vist sig muligt.

Jeg vil gerne slutte med at takke de ordførere, der har givet tilsagn om at medvirke til, at vi nu får den afgift på kunstgødning, og jeg vil selvfølgelig anbefale vores forslag til velvillig behandling i miljø- og planlægningsudvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 128:

Forslag til folketingsbeslutning om beskyttelse mod skatteplyndring som følge af den 18. almindelige vurdering af landets faste ejendomme.

Af Dohrmann (FP) m.fl.
(Fremsat 12/3 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Beslutningsforslaget går ud på at fastholde et uændret beskatningsniveau for lejeværdi af egen bolig, formueskatter og ejendoms-skatter.

Fremskridtspartiet ønsker dermed at neutralisere de skattemæssige virkninger af den 18. almindelige vurdering af landets faste ejendomme.

Det siges i bemærkningerne, at den 18. almindelige vurdering pr. 1. januar 1986 af ejendommenes kontantværdi m.v. vil kunne tvinge mange familier fra hus og hjem, såfremt folketingset ikke griber ind og ændrer de nugældende regler.

Vi er i regeringen opmærksom på problemet og undersøger for øjeblikket nærmere, hvad der kan gøres ved det. Jeg kan dog sige, at vi ikke kan gå med til egentlig neutralisering af de skattemæssige virkninger af 18. almindelige vurdering, altså en fastfrysning af beskatningsgrundlaget, som fremskridtspartiet foreslår.

Jeg må derfor på regeringspartierne vegne oplyse, at vi ikke kan stemme for forslaget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

På det radikale venstres vegne skal jeg afvise forslaget og kun føje til, at det ville da være at give slip på enhver bremse på inflationen i Danmark. Det er efter vores mening et forslag, som slet ikke burde være fremsat.

Lykketoft (S):

Socialdemokratiet må også afvise fremskridtspartiets forslag. Vi mener, det er hensigtsmæssigt at have en lejeværdi, en formuebeskatning og en ejendomsbeskatning, hvor faktiske stigninger i værdierne også slår igennem i beskatningen og medvirker til at dæmpe yderligere stigninger.

Der er et problem, vi er indstillet på at drøfte i denne forbindelse. Det er det særlige problem ved de ekstraordinært store stigninger i den skattepligtige lejeværdi omkring de store byer, der kan blive tale om, fordi den beløbsgrænse, der er mellem høj og lav lejeværdiprocent, som følge af rentefaldet er kommet ud af takt med den luksusbeskatning, der egentlig var målsætningen.